

BÁCSKA.

MEGYEI KÖZÉRDEKŰ POLITIKAI KÖZLÖNY.

ELŐFIZETESI ÁR:		Felelős szerkesztő:	Kiadótalajdonos:	Hirdetéseket és nyilttéri közleményeket
Egész évre . . . 12 kor.	Negyedévre . . . 3 kor.	BITTERMANN SÁNDOR.	BITTERMANN NÁNDOR.	a kiadóhivatal vesz fel és azok előre fizetendők.
Félévre . . . 6 kor.	Egyes szám ára 20 fillér.			MEGJELEN MINDEN KEDDEN ÉS PÉNTEKEN.

Abszolútizmus.

Zombor, 1906. február 19.

Az eseményeket lapunk megjelenésekor ismeri már mindenki. Nekünk nem kell azokat reprodukálni; nekünk csak az a szerep jut, hogy mint a közvélemény szerény tolmácsolói, mi is kifejezzük a magyar nemzet osztatlan fájalmát és abból kivegyük a részünket.

Amiről annyiszor irtunk, a mi, ma is meg vagyunk győződve, osztatlan óhaja volt a nemzetnek, — a béke nem sikerült, hanem e helyett bekövetkezett az országgyűlés felosztása. Ezzel meg lett pecsételve a nemzet mai képviselete és a korona között fennállott szakítás és félreértés.

Tehát eljutottunk oda, ahol ezelőtt 40—50 év előtt állottunk. Eljutottunk egy újabb, esetleg nagyon keserves és

esetleg nagyon hosszú küzdelem kezdetére.

Mivel érdemelte meg ezt a sivár, szomorú helyzetet Magyarország? Talán azzal, hogy a tatárok fenyegető erejét öntestével felfogta? Avagy talán azzal, hogy a törökök világhódító hatalmát évszázados küzdéssel és ezer szenvedéssel megtörte? Avagy talán azért sujtja a sors, mert királyát és annak házáat mindig híven szerette s nem egyszer komoly ellenségtől megóvta? Vagy talán azt veszi rossz néven tőle a sors, hogy a hazáját szereti, az alkotmányát védi és ősi szabadságát, ősi jogait óhajtja újra kivívni?

Ilyen és hasonló ezer kérdés merül fel lelkünkben. Hiába gondolkozunk,

hiába törjük a fejünket, választ nem adhatunk a kérdésekre. Ugy vagyunk, mint a gyászba borult ember, aki drága, nagyon szeretett halottjának koporsójánál felkiált: „Istenem, mért sujtottál ily nagyon, hiszen nem vétettem ellened soha.“

Vigasztalás nincs, hogy remény van-e, ki tudja? Mi lesz ezután, azt sem tudhatjuk. Egyet azonban tudunk s ez az, hogy az erővel szemben nem szabad tulásba menni, hanem türelemmel és higgadtsággal kell a harcot felvenni. Dávid is legyőzte Góliáthot, mert türelmesebb, ügyesebb volt és az igazsággal a lelkében szállt sikra hatalmas ellenfelével.

A „BÁCSKA“ TÁRCÁJA.

Lesben.

Kipusztult a sok nyúl a füzes irtásból,
Vadkacsa se röppen a közeli sásból,
Egy-két veréb csacsog köröttem a réten,
Néhány varjú suhan keresztül a légen.

Csillogó hólepel borítja a földet,
Nem látni a fákon egy levélnyi zöldet.
Csend az egész rónán, egy lövés se hallszik,
Vastag kérge alatt a Tisza is alszik . . .

Valami mondhatlan szomorúság száll meg!
Repülő képzelmem a Dunánál áll meg . . .
Paloták a partján, nagy köhidak rajta,
Bűn, gyönyör, csillogás, ezerféle fajta! . . .

Édes kicsi falum, drága pusztaságom!
Te voltál a dajkám, te vagy a világom!
Mít nekem a város, millió csábjával,
Mít nekem a Duna, kövezett partjával!

Csobogj a fülembe szöke Tisza habja,
Szólj te is, ringass el, kis falum harangja!
Itt érjen az örök, a megváltó álom,
S a Duna felé még a lelkem se szálljon!
Balla Miklós.

R ó m á b a n .

A monte pincio délkeleti lankás oldalán terül el a balparti Rómának legujabb és legegészségesebb városrésze. A széles és hatalmas platánfáktól árnyékolt via veneto-nak egyik family-hoteljében a lunch után nagy nemzetközi társaság van együtt a hallban. Társalognak, dohányoznak és kedvetlenül hallgatják a zuhogó eső loecsanásait. Az egyik dagadó párnáju angol karosszék öblében kellellenül henyl egy ifju magyar, aki fennhangon szólítja öszbe csavarodó kövér szomszédját.

— Doktor ur, ha az eső rövidesen el nem áll, hát ugy itt hagyom Rómát, mint szent Pál az oláhokat.

— Ne tüzeskedjék kérem, hangzik a vastag doktor fojtott basszusa; zsidó bölcsék mondják, hogy Istennek szerfölett kegyeltjei

azok az emberek, akik utjokon megáznak, mert . . .

— A bizonyítást hagyjuk másorra, doktor, nem ambicionálom a jámbor jelzöt, sokkal inkább örvidenek, ha az olasz állami dohánygyártmány nem volna ilyen retentően komisz. Az ember már valóban nem tudja, mit szíjjon. Roppantul vágyódom már a hazai husos fazekak, akarom mondani trafik után.

— No lám, még megérem, hogy nem fogja többé szidni az átkos kaurmányt.

— Azt már éppen nem. Haném ami igaz, az igaz, az olasz cigaretta nyomába se léphet a magyarnak.

— Talán azért is szipákol egész nap, hogy mentül hamarabb elfogyjon az olasz dohány.

— Doktor, hogy lehet jóllakva ilyen rossz viccre vetemednie. Ugylátszik, az esőtől ön is vizenyös lett, mondja inkább, hová mehetnének ebben a loec-pocs időben.

— Jó, jó, majd érezni fogja még boszuálló fulánkomat. Itt az utijegyzék. Hétfő délután via appia es a katakombák.

— Rögtön szólok a hölgyeknek, aztán

Gräff Nikáz.

Jól eső érzéssel regisztráljuk a hírt, hogy őfelsége a király Gräff Nikáz kir. tanfelügyelőnek a kir. tanácsosi címet adományozta. Rövid 4 év alatt ez a második kitüntetés, a melyben Gräff Nikáz részesül; három és fél év előtt a Ferencz József-rend lovagkeresztjével lett kitüntetve.

Gräff Nikáz azok közé az emberek közé tartozik, hogy akik nagyon is megérdemlik működésük révén a teljes elismerést és a királyi kitüntetést.

A tanügy gondozása és ellenőrzése az állam szempontjából egyik legfontosabb feladat. Kétszeresen fontos ez nálunk, ahol a tanügy nemcsak a művelődés terjesztésének s így az államerő növelésének egyik eszköze, hanem egyszerűen a nemzeti szempontok megerősítésének is erős vára.

Gräff Nikáz évtizedeket töltött el ebben a fontos szerepben és immár tíz év óta vezetője vármegyénkben a közoktatásügynek.

Működését e nagy megye közönsége, a hatóságok és a felsőbbsege jól ismerik. Működését az egyszerűség, a lelkes ambíció és fáradhatlan munkakedv jellemzik. Dolgozni és a hivatásnak lelkesedéssel élni, — ezzel lehet őt jellemezni. Kevés ember dolgozik annyit, mint ő és kevés ember dolgozik olyan lelkesedéssel.

A vármegye közönsége osztatlan örömmel veszi tudomásul a kitüntetés hírét és siet jókívánataival üdvözölni az érdemes férfit.

Mi a magunk részéről teljes tisztelettel üdvözetünket fejezzük ki és óhajtjuk, hogy a vármegye tanügyét még sokáig szolgálhassa.

Pribil Ernő.

Alig némultak el a gyász hangjai, melyekkel Walter Nándor emlékének adóztunk, ismét egy szomorú eset borítja gyászba a polgári kaszinót és a polgári kaszinói dalárdát. Most a két egyesület elnökét: Pribil Ernő nyug. vármegyei főügyeszt ragadta el a kéréssel halál.

Halálát méltán gyászolja a kaszinó; mérhetlen veszteség azonban halála a dalárdára nézve. Hiszen az utolsó évtizedek a dalárda történetében elválaszthatatlanul vannak összekötve Pribil Ernő nevével, ki harminc esztendőt töltött el a dalárda igazgatásának nehéz munkájában. Ezen idő alatt sokszor tagadhatatlanul nehéz viszonyok között ő minden erővel arra törekedett, hogy városunkban a dal iránti szeretet minél inkább uralomra jusson és hogy a dalárdának, az ő becézgetett kedvencének, hirneve országunkban minél szélesebb körben ismertté legyen.

Ezt a célt szolgálta atyai intelmeivel, baráti figyelmeztetéseivel, néha, mint vármegyénk egyik magas állású tisztviselője, hivatali tekintélyének latba vetésével. Dalárdistáit nem csupán buzdította, hanem nem késett anyagi áldozatot is hozni érdekükben. Akik ismerték, tudták róla, hogy ugyanis mint hivatalnok, ugyanis mint ember, a megtestesült pontosság és kötelesség volt. És hogy azon szigorú tekintélyt parancsoló külső álarcot érző, jó szívének palástolására viselte.

Társadalmunkban mindenkor vezető szerepet játszott.

Ilyen szellem elköltözése mérhetetlen veszteség társadalmunkra, a kaszinó egyesületre, de legkivált a kaszinó egyesületi dalárdára. Pedig éppen a mostani nehéz viszonyok között, amidőn közállapotainkat a felfordulás veszélye fenyegeti, kétszeresen szükségünk volna a higgadt, megfontolt gondolkozású ember fel-emelő példájára.

Legyen meg az Isten akarata!

Sirjához a kegyelet és hála fog elzárandokolni és hirdetni fogja jó szívét.

Becézgetett kedvencei: a dalárdisták, szívükben ércnél maradandóbb emlékekkel

adóznak neki, — a szeretet hervadhatatlan örök zöld palmaágával.

Életrajzi adatok.

Pribil Ernő született Sopronban 1848. október hó 31-én. Jogi tanulmányai befejezése után 1874. december 1-én főispáni titkár lett Gromon Dezső főispán oldalán. 1877. június hó 4-én szerzett ügyvédi oklevelet. 1882. június 13-án a vármegye második alügyészevé, 1883. december 20-án árvaszéki ülnökké, 1884. július 3-án első alügyészsévé, 1896. december 22-én főügyészsévé választották. 1903-ban megvált főügyési állásától s nyugalomba vonult. A vármegye szolgálata mellett, melyet minden állásában példás pontossággal teljesített, kezdettől élénk részt vett a társadalmi élet mozgalmában. Ifjú korában a jeunesse d'oreé feje. Mondják, hogy daliásabb ifjút alig lehetett képzelni. A polgári kaszinó egyesületi dalárdának 30 esztendeig volt tagja s 25 évig elnöke s ha voltak az egyesületnek sikerei, mint a hogy tényleg voltak, abból az oroszán érdem az övé. Tíz esztendőn át a kaszinó egyesületnek is elnöke volt. E két társadalmi állását megtartotta nyugalomba vonulása után is s azontul minden idejét és erejét a két intézmény felvirágztatására fordította, fájdalom, hogy a halál megakadályozta azoknak az életrevaló s mélyreható eszméknek megvalósításában, melyeket éppen a kaszinóval kapcsolatban forgatott elméjében. Munkás életfonal szakadt meg halálával, áldott legyen érte emléke közöttünk.

Ravatal.

A ravatal édesanyja lakásán volt felállítva szép csoportban elhelyezett délszaki növények között. A ravatal lábánál kivont karddal díszbe öltözött megyei és városi huszárok állottak őrt. Ismerősei és barátai sűrű csoportokban vonultak a halottas házhoz, hogy egy utolsó „Isten hozzád“-ot mondjanak a nemes férfiú hült tetemének.

Koszorúk.

A ravatal felállítását után sorba érkeztek a szebbnél-szebb koszorúk, amelyek közül feltűnést keltett a kaszinó-egyesületé „A zombori polgári kaszinó-egyesület — Szeretett elnökének.“ Világos-lila szalagon.

Isten neki, katakombázzunk, oda talán nem szívárogo be ez az örökös eső. Még egyet, csukott kocsiban megyünk.

— Természetes és én ülök a kocsis mellé.

— Ne édes, jó doktorkám, ne tegye azt, önnek nincsen waterproofja, aztán nekem nagyobb szükségem van a kokkierével (kocsis) olasz nyelvgyakorlatba bocsátkoznom és utoljára, de nem utolsó érve, hogy a bakon dohányozni is lehet.

A kis társaság rövid idő elteltével elhelyezkedett a kényelmes batárban és a kocsis ülésének közepéből kiemelkedő hatalmas kofaernyő alatt vigan diskurálgatott a báró, az ő magyar-német-latin-olasz nyelvéverékén, a kocsissal.

A via appia, a régi Rómának egyik hirneves közlekedési ereze, nem tulszéles, de elég jól van kövezve és a várost befoglaló körfalaktól 2—3 kilométernyi távolságig kétoldalt magas téglafalaktól van határolva. Ezek a téglakerítések is érdekesek. Vakolat valószerűen nem is borította soha. A téglák közül számtalan kisebb-nagyobb darab nemes márvány villan ki vakítóféhéren. Egy helyütt

egy antik márványszobornak kezét ékelték a téglák közé. A kéznek csak egy kinyújtott ujja van meg és ez az egy ujj mostani helyzetében a vedlett-kopott utcafalnak síkjára mutat. Talán ott vannak az egykori márványalaknak többi testrészai, avagy arra mutat, hogy sic transit gloria mundi. (Így mulik el a világ dicsősége.) A lovak sebesen kocognak. A kocsiból kiszól a doktor, kérem báró ur, mondja a kocsisnak, hogy lassabban hajtsón.

— Azonnal, kokkiere! ki va piano, va sano, e va lontano. (Aki lassan megy, egészségesen megy és messzire halad.)

— Si, si, Sijor, ecellenza parla l'italiano come un professore — (igen, igen uram, excellenciád úgy beszél az olaszt, mint egy tanár) — felel a kocsis és a jókedvű magyar ur öt darab cigarettával jutalmazza az udvarias bókot.

— Ne pazarolja a szinivalót, mert a katakombákban aligha akadunk trafikra.

— Sohse féljen kérem, ha még nincs, hát majd lesz ott is, mert az olasz élelmes egy náció és a legrosszabb esetben visszavásárolk néhányat a kocsistól.

Most már a kocsi kint jár a mezőségen. Közvetlen az ut mellett és sok helyütt mélyebben bent a dus vetések között kisebb-nagyobb romhalmazok mellett néhol több emeletnyi magas téglafalak vagy egész nagy dűledező épületek láthatók. Ezek mind sir emlékek. Gazdag római polgárok ide temetkeztek, kiki a saját földjére, hogy a nagy országút vándorai lássák az ő jómódjukat. A siremlékek romjai még megvannak, a bennök pihent holttestek már rég eltűntek, elporladtak. Széjjelszörták porukat épp úgy, mint hatalmas fejedelmekét. Bent a kocsiban csendesen elmélázva ejti az egyik hölgy Hamlet szavait: „Fejedelmi Caesar, ha föld röge lett, lyukat töm, hogy kizárja a szelet; oh, hogy ki a világ félelme volt, e sár, most egy repedt falon a folt!“

Egy nagy léckapu előtt megállt a kocsi. A kapun belül jól gondozott ut vezet egy kis emeletes házacskához, melyben a katakombák mostani őrzői, kapucinus barátok adják a belépési engedélyt személyenként egy líráért. Ez se rossz kis bolt, mert minden nagyobb kiadás nélkül behoz évente egy negyed millió koronát. Magyarul is tudott kö-

A kaszinói dalárdáé fehér és világos-kék szalagon: „A zombori polgári kaszinó-egyesületi dalárda — Szeretett elnökének.“ A vármegye tisztikarának és a város törvényhatósági bizottságának koszorui stb. stb.

Temetés.

Temetése az egész város osztatlan részvéte mellett folyó hó 19-én délelőtt 10 órakor ment végbe.

A gyászháznál a szertartást Fejér Gyula apátplébános Pásztor János, Agatity Boldizsár és Kanyó Tamás segédlelkészek segédletével végezte, melynek befejeztével a kaszinói dalárda Egressy: „Mért oly borús“ megható gyászdalát énekelte el. Mire feltették a koporsót a 4 ló által huzott gyászkocsira és a menet a római katolikus plébániatemplomba vette útját.

A gyászkocsi mellett 7 vármegyei és 7 városi díszbeöltözött megyei legény haladt, ezek mellett a temetkezési vállalat emberei égő fáklyákkal, majd óriási néptömeg és a kocsik beláthatatlan sora.

Tenger nép gyülekezett össze a halottasháznál megadni az elhunynak a végső tisztességet: vármegyei és városi tisztviselők Latinovits Pál főispán, Vojnits István alispán és Hauke Imre polgármester vezetése alatt; a polgári kaszinó-egyesület Popovits Sebő tb. főjegyző, főlevéltárnok alelnök vezetése alatt; a polgári kaszinó-egyesületi dalárda dr. Buják József alelnök vezetése alatt; a zombori iparoskör Krizmanits Imre vezetése alatt; az iparos dalárda Tantner Ottó elnök vezetése alatt; a zombori izr. dalárda Goldstein Albert elnök vezetése alatt; képviselve volt továbbá a szerb dalárda, a magyar jótékony nőegylet, a gör. kel. szerb nőegylet, az izr. jótékony nőegylet és a „Napközi Otthon“; az ügyvédi kamara Vértesi Károly vezetése alatt; a kir. törvényszék Szondy Mátyás h. elnök vezetése alatt; a kir. járásbíró Dömötör Pál táblai bíró vezetése alatt; az államépítészeti hivatal Sztankovits György kir. főmérnök vezetése alatt; a kir. folyammérnöki hivatal Martin Tivadar kir. főmérnök vezetése alatt stb. stb.

Requiem.

A róm. kath. plébániatemplomhoz megérkezve, a holttestet a templom elő részében

helyezték el. A gyászmisét Fejér Gyula apátplébános celebrálta fényes segédlettel, amely alatt a kaszinói dalárda Engesser „Requiem“-jét adta elő. Majd Staudacher József énekelt betétül egy „Gyászdalt“ oly szépen, szívhez szólóan, hogy kevés szem maradt szárazon.

Temetőben.

A templomból kijövet a gyászmenet az apatini-uton ért a temetőbe, ahol a beszentelés után Rácz Soma főgimnáziumi tanár, a dalárdának oszlopos tagja a következő beszéddel bucsuztatta el az elhunytat:

Bucsuztató beszéd.

Itt a mulandóság és az örökkévalóság határmezsgyéjén még egyszer utoljára szól hozzád dalunk: Beteljesült! Isten veled!

Te megharcoltad már az élet harcát, megharcoltad emberül. Közpályádon küzdöttél az igazságért szeplőtlen becsülettel, rendíthetetlen kötelességtudással; a társadalomban első harcosa voltál a nemzeti közművelődésnek minden szépért, jóért hevülő lelked lángoló lelkesedésével s példátlan szívósságával; s minden környezetben meghódítottad a szívedet jóságod és szereteted varázshatalmával. Óh, hogy ily szép, összhangzatos lelki életnek ily szűk időkorlátot vetett a végzet! Hogy oly korán elszólította a Gondviselés az ő világa, az örökkévalóság szolgálatára! Beteljesült! Isten veled!

Szívünkbe nyílal a fájdalom a gondolatra, hogy nemes alakod, nyájas tekinteted, jóságos mosolyod a sirgödör örökre elragadja tőlünk . . .

De elborulhatott homlokodon a fenkölt gondolkodás derüje; megtörhetett szemedben a nemes lelkesedés fénye; megfagyhatott ajkadon az igazság meggyőző szava s a tüzes nemzeti érzés lelkesítő dala: a sirgödör csak a lelked elhunytá porhüvelyt zárhatja magába. Amit nagy lelked gondolt, amit nemes szived érzett, az az örökkévalóságon innen is élni fog. Élni fog a lelkekben, melyeket gondolataid megtermékenyítettek; élni fog a szívekben, melyeket érzelmeid föllángoltattak; élni fog még akkor is, mikor mi, törekvéseidnek s küzdelmeidnek tanúi és osztályos társai már rég utánad költöztünk szintén, élni fog abban a kulturintézményben, melyért éltél-haltál, melynek felvirágoztatásáért lelked

minden erejét harcba vitted s melynek állnia kell, valamig magyar él e földön.

Beteljesül! Isten veled!

Az özvegy édes anya gyászjelentése.

Özvegy Pribil Mátyásné született Lippay Zsófia úgy a maga, valamint az összes rokonok nevében is a legmélyebb fájdalomtól sújtva jelenti, hogy szeretett és felejtethetlen jó fia Pribil Ernő Bács-Bodrog vármegye nyugalmazott főügyésze folyó évi február hó 17-én délelőtt 9 órakor életének 57. évében rövid szenvedés után elhunyt. A felejtethetlen halott földi maradványa folyó évi február hó 19-én délelőtt 10 órakor fog a gyászházban (Bajai-ut 5. szám) a róm. kath. egyház szertartásai szerint beszenteltetni és a helybeli plébániatemplomba vitetni, ahonnan az ugyanakkor megtartandó engesztelő szentmise-áldozat bemutatása után a szent Rókus temetőben levő családi sírboltba örök nyugalomra helyeztetni. Zombor, 1906. évi február hó 17-én. Áldás emlékének! Béke hamvainak!

A Polgári Kaszinó gyászjelentése.

A zombori polgári kaszinó egyesület szomoruan tudatja, hogy szeretett elnöke Pribil Ernő áldásos elnöki működésének 10. évében a mai napon rövid szenvedés után jobblétre szenderült. Földi maradványai folyó hó 19-én délelőtt 10 órakor fognak az anyaföldnek visszaadni. Zombor, 1906. évi február 17-én. Legyen áldott emléke!

A Kaszinó Egyesületi Dalárda gyászjelentése.

A zombori kaszinó-egyesületi dalárda szomoruan tudatja, hogy szeretett elnöke Pribil Ernő, aki 25 éven keresztül állott a dalárda élén s a dalnak 34 éven keresztül lelkes bajnoka volt, a mai napon rövid szenvedés után meghalt. „Amitől tartottunk, abban már benne vagyunk. Isten árvaságra téve bennünket és kivéve közülünk a mi édes urunkat és atyánkat. Hullassuk bőséggel könyeinket, mert a keserűségnek ködje valóban reánk szállt.“ (Mikes Kelemen.) Zombor, 1906. évi február hó 17-ik napján. Legyen áldott emléke!

Részvényilatkozatok.

A kaszinó-egyesületi dalárdához a következő meleg hangu részvényilatkozatok érkeztek:

zülük az egyik, de meglepte szegényt a római kámpányá gonosz szelleme, a malária és most valamelyik rendházban sinylődik a hegyek között. Hát egy nagyszakállu hollandi barátot adtak nekik vezetőül, aki valami lapos qutturális német tájszólásban magyarázta a földalatti halottak városának látivalóit. Harminc egynéhány lépcsőn lejuthatni a pirosas-barna homokkőzetbe — tuffába — vajt temetkező és gyülekező labirintusba. A szűk utcák két oldalán befelé a puha kőzetbe mindinkább szűkülő nyílások vannak vájva, mindegyik két méter hosszú és fél méter széles kívül, egymásfölött két-három sorban, a gyermekek számára megfelelően kisebbek. Ezek a kripta-utcák zegzugos szabálytalan vonalakban keresztezik egymást. Néhol az egyik utcából a másikba oly szűk az átjárás, hogy egy vastagabb természetű ember csak kinnal préselődhet keresztül. És ezek alatt az utcák alatt újfent más utcákat vájta a II-ik és III-dik század üldözött keresztényei. Némelyik utcakereszteződésnél tágabb csarnokszerű helyiség van, melynek egyik oldalán nagyobb oltár alatt rendszeren valamelyik szent életű embernek a csontjai pihentek és itt végezték

istentiszteletüket. Ilyen kápolna sok van. Némelyiknek a falait festéssel ékítették, a szentnek életéből vagy az ótestamentumból ismert jelenetekkel. Kevés ilyen kép került ki a két izben ittjárt vandáloknak a pusztítását. Leginkább azok maradtak meg, amelyek fönt, magasan a sziklaboltozat hajlásaiba voltak festve.

A görög akrosztikon jelképe, a hal — ichthüsz — sokhelyütt látható, primitív vésszerű vonalakban. Az egész körülbelül tizenhét kilométer volna egyhosszában, de csak keveset mutatnak belőle; az utra adott két deciméternyi vékonyka viaszgyertyából még marad is egy darabka, mikor visszatérnek a látogatók a föld színére. Vezető nélkül is próbálkoztak már egyesek elbolyongani a rettenetes tömkelegben, de sokan nyomorultul ott veszttek. Azon a kis területen, ahová az idegeneket vezetik, több hosszú, a fölszínig vezető kéményt építettek és így a levegő elég friss, de milyen lehetett időszámításunk első századaiban, azt elképzelni is borzasztó. És itt ezekben a mély és szűk odukból egyes sziklasarkakon alkalmazott vasmécsék halványan pislogó lángja mellett, a befalazott

halottak százezrei között imádkoztak, tanácskoztak az üldözött ujszidók, amint akkor nevezték magukat és egy jutalomdus jövő reményében föltétlenül bizva, még boldogok is voltak. Hitték, hogy a földi élet javai üres, mitsem érő hiúságok, hitték, hogy a tulvilágon bőségesen kárpótolva lesz minden szenvedésük, hitték, hogy a földi élet pillanatnyi tartamu az örök jövőhöz képest, hitték, hogy a menyországban ők lesznek boldogok és őket fogja irigyelni az örök szenvedésre kárhözottak óriási tömege és ez a hit volt vezérlő csillaguk, támoszlopuk, vigasztalójuk és fenntartójuk.

Szinigazság a britt szellemóriás szava, hogy nincs a világon se jó, se rossz; gondolkozás teszi azzá. És ha valaha minden ember hinni fogja, hogy a szeretetre és engedelmességre alapított élet reá nézvést hasznosabb minden más, addig kívánatosnak látszott dolognál: akkor elérték a messiási korszakot.

Dr. Kabos Márton.

Milyen tisztelt elnökük, a dal lelkes barátjának váratlan és túl korai halála bennünket is mélyen megrendített, fogadják őszintén részvétünket. A halálesetről csak most értesülvén, a temetésen — sajnos — meg nem jelenhetünk. A kulai dalárda nevében: **M e z e y Z s i g m o n d.**

Szívünk-lelkünk mély meghatottságával járulunk hozzá felejthetetlen vezértek felett érzett fájdalmatokhoz.

B e z d á n i d a l á r d a.

Egészen megrendülve a vett szomorú hírtől, fogadjátok szinte pótolhatatlan volt elnökünk váratlan elhunytá alkalmából őszintén részvétem kifejezését. **K e l ö M ó r.**

Fodor Mihály pénzügyigazgató helyettes útján: — Kérlek: fájdalmas részvétemet tolmácsold illetékes helyeken Pribil szeretett barátom és egykori elnököm elhunytá felett.

K ö c s ö n L a j o s.

Pénzügyi viszonyaink.

A sztanisicsi takarékpénztár e hó 15-én tartotta meg 32-ik évi rendes közgyűlését Őrszálláson, **Bichler Vilmos** vezérigazgató elnöke alatt a részvényesek élénk érdeklődése mellett. Ezen kiváló vidéki pénzügyi mérlege az öntudatos és harmonikus pénzügyi gazdálkodás képét mutatja. Aránylag szerényebb körben, de teljes energiával kultiválja, — erőihez mérten — a hiteli élet minden ágát. Vagyona szilárd, üzletei szolidak. Másfél millióra menő betéteivel szemben hétszáz ezer korona azonnal rendelkezésre álló mobil tőkét találunk. Jelzálog-kölcsön állománya túl van a másfél millió koronán, — 200.000 korona alaptőkéjével szemben a tartalékalapok felülhaladják a 100.000 koronát. Idei nyeresége 38000 korona, melyből azonban csak 20000 koronát oszt fel, a többit alapjának erősítésére fordítja.

A közgyűlésen **Bichler Vilmos**, az intézet kiváló vezetője hosszabb beszédet mondott, melyet érdemesnek tartunk egész terjedelmében közölni. Messze felülemelkedik a sablonos beszédek színvonalán. Egynehány széles esztendővel az ország egész pénzügyi helyzetét élénk állítja. Képet ad okokról és okozatokról, úgy-hogy meglevénél előttünk az egész gazdasági helyzet. Nem tévesztheti el hatását az sem, amit a szónok, — gazdag tapasztalata alapján — a pénzügyi intézetek céljairól és a helyes vezetéséről mond. A beszéd így hangzik:

Tisztelt közgyűlés!

Kívánatos, hogy a most felolvasott jelentéssel s amennyiben ez a zárószámadással összefüggésben van, ezzel is behatódobban foglalkozzunk. Mielőtt azonban ezek fejtegetésére áttérnék, engedjék meg, hogy türelmüket néhány percre igénybe vegyem, hogy megemlékezzem ama eseményekről, melyek a lefolyt évben nemcsak a politikai életet, hanem az egész gazdasági tért is uralták. tehát intézetünkre is hatással voltak.

Ama véres dráma, mely az ázsiai hártéren lejátódott és a múlt évben nyert befejezést, nemcsak emberéletben követelt tömeges áldozatot, hanem a háborút viselő államok pénzügyi erejét is kemény próbára tette. A hadiköltségek millióin és milliárdjain kívül majdnem kiszámíthatatlan értékű egyéb becses javak is megsemmisültek, melyeknek újabb beszerzése óriási hiteligényeket támasztottak. Ezen igények az európai államokra is hatással lévén, elmaradhatatlan volt a pénz megrálgulása. Ehhez járult még a német

birodalom iparának képzelhetetlen arányokban való fellendülése, miáltal ott a kamatláb egy évek óta nem tapasztalt magas színvonalra emelkedett. Mindezeket megfontolva s hogy az aranykészletek kivándorlása meggátoltassék, — az osztrák-magyar bank a kamatlábat egy teljes százalékkal felemelte.

Ezen, a belpolitikai válság által még inkább kiélesedett viszonyok ellenére is, egy pár év óta, különösen pedig az utolsó évben a magyar földbirtoknak nem képzelt áremelkedését látjuk; s ha ennek okait kutatjuk, akkor azt a talán merésznek látszó állítást kockázatom: hogy a viszonyok kedvezőtlen-sége folytán hazai értékekben temérdek összegek veszhettek kárba, de a mezőgazdaság nem szenvedett, hanem mint eddig is, kedvelt és hasznos foglalkozás maradt. Ha ez nem így volna, akkor a birtokszerzés iránti törekvések olyan árak mellett is, mint amilyenek jelenleg érvényben vannak — egyáltalán megmagyarázhatók nem lennének. Legfeljebb azt lehetne még felhozni, hogy az áremelkedést a meghonosult okszerűbb gazdálkodás és a kedvező aratási eredmények is elősegítették, de végeredményben ez is csak ugyanarra a konklúzióra vezet.

Még egy jelenség t. részvényesek kötötte le figyelmünket, melyet minthogy bennünket közelről érint — említés nélkül nem hagyhatok, t. i. a múlt évben történt alapításokat. Száznál jóval több részvényvállalat létesült az országban, ezek közül csupán a vidéken 43 pénzügyi intézet, de ezeken felül még számos tőke felemelés. A vidék új alapításainak legtekintélyesebbjei éppen vármegyénkre esnek: ezek a Bácsmezei agrár takarékpénztár Zomborban, a Délvidéki általános takarékpénztár Szabadkán és a Bajavidéki takarékpénztár Baján.

Ezen tények konstatálása után áttérhetek az igazgatósági jelentés és mérleg fejtegetésére s két irányban kérem szíves figyelmüket: Az első az üzleteredmény felosztására vonatkozik; ez kitesz 38.802 koronát, melyből 20.000 korona osztalékképpen kifizetésre javasoltatik. Itt azon kérdés merülhet fel, vajjon indokolt-e, hogy az elért nyereségnek csak felét alig meghaladó része osztassék ki a részvényesek között? A választ megtaláljuk fejtegetésem további részében.

Látjuk t. részvényesek a pénzügyi világ lázas tevékenységét, mint alapítatnak az új intézetek s mint fundáltatnak erősebben a régiek. Mondhatom, hogy egy tökeerős, agilis verseny által látjuk magunkat körülveve. Engedjék meg tehát, hogy arra a kérdésre, vajjon a nyereség felosztás nem történik-e a részvényesek érdekeinek háttérbe szorításával? egy ellenkérdéssel válaszoljak: Nem fenyeget-e az a veszély, hogy ama mindannyiunk által ismert természeti törvény módjára, mely szerint a nagyobb testek a kisebbekre vonzó hatással vannak, a kisebb tőke is a nagy tőkébe olvad? hogy tehát a gyöngén fundált kis intézetek a verseny által letörve a nagyobbak által a szinterről elsöpörtetnek? Lám t. részvényesek, tisztán a létkérdés az, mely parancsolólag megszabja, hogy annyit rezerváljunk, amennyi egy megfelelő osztalékra való figyelemmel csak lehetséges; s én azt hiszem, hogy a mai viszonyok között, midőn a tőke 4% mellett is alig értékesíthető, 10%-os osztalék nemcsak meg nem vetendő, hanem egészen tekintélyes részvényhozamnak tekintendő.

És most t. közgyűlés, nézzük közelebbről az igazgatóság által sürgetett határozatot.

Az indítvány a két tartalékalap egyesítésére és ezek rendszeres kamatoztatására vonatkozik. Az indokolás már a jelentésben foglaltatik s csak arra kívánok utalni, hogy az intézet megnagyobbodott forgalma feltétlenül szélesebb alapokat tesz szükségessé; ez annyit is jelent, hogy ideje lenne más intézetek példáját követendő, újabb részvényeket kibocsátani. Mi lenne azonban az ilyen intézkedés természetes és közvetlen következménye? Az, hogy a nyereség nem 1000, hanem 1500, esetleg 2000 részvény után lenne kiosztandó s legalább is kétséges, hogy vajjon képesek lennénk-e úgy a betét, mint a kölcsönzletben, tehát az egész vonalon azt a kiterjedést elérni, mely a csonkítottan osztalékot eredményezné, biztosítaná? Mi tehát érett megfontolás után a részvénytőke felemelésétől eltekintünk s az alapbővítésre inkább a tartalékok állandó, rendszeres gyarapítása által törekszünk.

Végül legyen szabad felemlíteni, hogy egy visszapillantás csak rövid pár évre, az intézet akkori állapotát a jelenlegi helyzettel összehasonlítva, meglepő haladás konstatálható, mely haladás a megnövekedett forgalomban és a részvények hozam-többletében pregnánsan jut kifejezésre. Egy impozáns épület alapjai im lefektetvük, ezek anyaga a pénzerőn kívül a józan előrelátás, a becsületes törekvés és a közjó iránti hajlam. Ezen az alapon az épületet a megkezdett irányban felemelni, az igazgatóság és felügyelő-bizottság magasztos hivatását képezendi, mely szervei az intézetnek egy percig sem fogják szem elől téveszteni, hogy fáradhatatlan, céltudatos munkára van szükség; hogy az intézet fejlődésképes, de hogy azt minden irányban még fejleszteni is kell. Ezen nehéz és fontos munkában férfiasan kitartani fogunk, ha t. részvényeseink eddigi bizalmukat részünkre a jövőben is fentartják.

Kérem a jelentés tudomásul vételét.

H i r e k.

Tanfelügyelőnk kitüntetés.

Megérdemelt kitüntetés érte vármegyénk érdemeiben gazdag tanfelügyelőjét, Gräff Nikázt, aki vármegyénk magyar tanügyét oly magas színvonalra emelte, aminővel talán egyetlen vármegye sem dicsekedhetik. Őfelsége a király tanfelügyelőnknek a királyi tanácsosi címet díjmentesen adományozta.

Kitüntetés. A király Thomits János újvidéki járásbírói irodatisztnak az arany érdemkeresztet adományozta.

Kinevezés és áthelyezés. A földmivelésügyi m. kir. miniszter Rulf Géza, a vármegyei törvényhatósági m. kir. állatorvoshoz beosztott állatorvos gyakornokot m. kir. állatorvossá Budapestre kinevezte és helyébe Mohl Ferenc m. kir. állatorvost osztotta be.

Kinevezés. Az igazságügyminiszter Krämer Vilmos dr. kulai járásbírói aljegyzőt jegyzővé nevezte ki.

Nyugalomba vonult táblai elnök. Fabiny Ferenc szegedi kir. táblai elnök nyugalomba vonult és pénteken bucsuzott el hivatali társaitól.

Hírek az egyházmegyéből. Schnöbl Ferenc Újvidékről Zomborba, Pásztor János Zomborból Újvidékre kápláni minőségben áthelyeztettek. — Pásztor Jánosban a kaszinói dalárda kedvelt, jeles tagját veszti el.

A verbászi küldöttség címen az összes fővárosi lapokban megjelent hírre a Magyar Agrár- és Járadékbank részvénytársaság titkársága kijelenti, hogy Pelle nevű alkalmazottja nincs, sohasem volt s azt a Pelle Lászlót, aki a verbászi küldöttséget verbuválta, tévesen mondták a Magyar Agrár- és Járadékbank tisztviselőjének.

Szabad-lyceumi előadás. Vasárnap, f. hó 18-án, ismét telt háza volt a Szabad Lyceumnak. Délután fél 6 órakor Littke Aurél, a budapesti egyetem földrajzi intézetének első asszisztense, tartott érdekes előadást Oroszországról. A lezajlott orosz-japán háborúk s az oroszországi véres belső zavargások az egész világ figyelmét e birodalom-öröms felé irányítják. Közönségünk is nagy érdeklődéssel várta, s hallgatta végig az alapos tudományossággal előadott ismertetést. — Európa és Ázsia földszíneinek geológia alakulásából indult ki az előadó. Az újabb földrajz-tudomány e két földrészt tulajdonképpen egynek veszi. Az északi Jegestengertől szinte a Kaspi-tóig lenyúló alacsony Ural hegység elválasztó határnak nem tekinthető. Ezért a kettős földrészt közös néven Eur-ázsia-nak mondja. — Az európai és ázsiai Oroszbirodalom talajképződésének, éghajlati szélsőségeinek ismertetése után a föld terményeiről s a nép foglalkozásáról szolt. Érdekes vonásokkal rajzolta az orosz paraszt sanyaru helyzetét. A birodalom népei közül megismertük az északi finn-ugor, a déli tatár népfajokat s a birodalom közepén lakó szlávokat, kik nagy-, kis- és fehér oroszokra oszlanak. A sok tekintetben még alacsony színvonalon álló szellemi műveltségnek s az erősen roskadozó abszolutisztikus államszervezetnek vázolásával ért véget az érdekes és tanulságos előadás. Mintegy 80 vetített kép illusztrálta az elmondottakat, melyekben a szemlélő elé tárultak a fővárosnak: Szent-Pétervárnak, Finnországnak, a régi szent városnak: Moszkvának, a kikötővárosnak: Odesszának, a Krim félszigetnek, a Kaukázus tartománynak gondosan megválogatott részletei s néhány jellemző néprajzi típus. A képeket a szerző fölvilágosító magyarázatokkal kísérte. Az élvezetes és igazán tanulságos előadásért a nagy közönség hangos tapsal fejezte ki köszönetét és elismerését.

A bohóc-estély elhalasztása.

A polgári kaszinói dalárda tegnap este 6 órakor dr. Buják József alelnök elnöklete alatt értekezletet tartott, amely értekezletnek egyedüli tárgya a régi szokáshoz hiven rendezendő farsangi bohóc-estély meg- vagy nem tartása volt. Az értekezlet méltányolva Pribil Ernő elhunyt elnökének a dalárda felvirágoztatása érdekében 30 éven át önzetlenül végzett áldásos működését, lelkes és ambiciózus vezetését, egyhangulag elhatározta, hogy emlékének áldozva, a farsangi bohóc-estélyt elhalasztja, kegyeletének jeléül gyakorló órákat március hó 1-ig nem tart. Az elhalasztott farsangi dalestély helyett egy később meghatározandó napon rendezi a pártoló tagok részére első alapszabályszerű dalestélyt. Dalárdának ezen a kegyelele jeléül hozott egyhangu határozata méltó eddigi hírnevéhez. Az elnökség ezután kéri fel a dalárda tagjait, hogy a március hó elsején megkezdendő gyakorló órákon pontosan megjelenni sziveskedjenek és pedig: hétfőn I. tenor, kedden II. tenor, szerdán I. basszus, csütörtökön II. basszus és pénteken összpróba.

Kis halott. Mihályi Ernőt és családját súlyos csapás érte: 1 és fél éves Emilkéjük Baján elhalálozott. A kis halottat februárius 19-én helyezték el örök nyugalomra a szent Rókus sírkertben Zomborban.

A március 15-iki ünnep rendező bizottsága Vértési Károly elnökletével folyó hó 20-án, kedden d. u. 5 órakor a szokott tanácskozó helyiségben értekezletet tart, melyen az idei március 15-iki nemzeti ünnep rendezésének módjait állapítja meg.

Harmadik osztály a gyorsvonatokon. Vörös László kereskedelmi miniszter utasította a magyar államvasutak igazgatóságát, hogy tanulmányozza azt a kérdést, nem lehetne-e a III. osztályt a gyorsvonaton is életbeléptetni. Az ügyvivő ezt az újítást be akarja hozni mindazokon a vonalokon, ahol az a gyorsvonatok nagyobb megterhelésével nem jár. A rég óhajtott reform már május elsején életbe lépne.

Meglopott földbirtokos. Fernbach János ómoravica földbirtokos megbizta Iván Mihály nevű kocsisát, hogy 1 kocsiára való búzát vegyen a bajmoki vasúti állomásra.

A kocsis mellé adta Bika István munkást. Paacsérnál Bika megállította a kocsit és a gabonának egy részét eladta Horváth János gözmalomtulajdonosnak, egy részét pedig örlés végett vitte a malomba. A hűtlen munkás ellen megindították a vizsgálatot.

Dalestély. A bezdáni olvasóköri dalárda folyó évi február hó 26-án (farsang hétfőjén) a Frank-féle vendéglő összes helyiségeiben jelmezes táncmulatsággal egybekötött zártkörű dalestélyt tart. Beléptdíj: a 10 elsorban 2 korona, a többi sorokban 1 kor. 40 fil. Kezdeté 8 órakor. A zenét Sipos Ferenc zombori zenekara szolgáltatja. — Műsor: I. „Álaré mindenütt.” Komikus énekkar zongora kísérettel Fr. Genótól. II. „A szelmes bakter.” Releusch Ernőtől. III. „A kórlista.” Pusztffy Istvántól. — A dalestély iránt óriási érdeklődés mutatkozik.

Felültetett tűzoltók. Tegnap délután fél 6 órakor eddig még ismeretlen egyén telefonon értesítette tűzörségünket, hogy a kir. ügyészségnél kéménytűz ütött ki. A tűzörség csakhamar a helyszínén termett Szigethy István alparancsnokkal az élükön. Midőn megérkeztek, látták, hogy bizony még a kályhákban sincs egy szikrányi tűz sem. Az egész nem lehetett más, mint valami megdöglött rossz tréfa. Nem jó tüzelt játszani! Mert ha egyszer valóban belső tűz üt ki, tűzörségünk a telefonon leadott tűzjelentésnek majd csak akkor fog hitelt adni és akkor fog megjelenni, ha késő lesz. Így aztán ismét alkalom kínálkozik ezen derék testületet érdemtelenül meghurcolni. A rossz tréfa okozóját pedig a rendőrség figyelmébe ajánljuk.

Miloszavlyevits gyilkosa. Ulrichnak, Miloszavlyevits képviselő gyilkosának bűnpörében háromnapos tárgyalás után pénteken hozta meg az esküdtbírósg ítéletét. Az esküdték Ulrichot szándékos emberölés bűntetteiben és Braun Henrik lapszerkesztő ellen elkövetett súlyos testisértés vétségében mondták ki bűnösnek. Az esküdték eme határozata alapján a bíróság a vádlottat 15 évi fegyházra és 10 évi hivatalvesztésre ítélte. Az ügyész az ítéletben megnyugodott, ellenben védője semmisségi panaszt jelentett be az enyhítő körülmények figyelmen kívül hagyása miatt.

Óbecsei méregkeverők. Verláztó büntényről fejtegeti a leplet — mint már előző számunkban is közöltük — az óbecsei községi rendőrség a csendőrséggel karöltve. Még alig fél éve, hogy a szomszédos Péterréve községben egy szülésznőt és hat asszonyt láncraverten kísérték be az óbecsei kir. járásbírósgához, majd pedig az újvidéki kir. törvényszékhez. Még a bűnös némberek fölött nem is mondott ítéletet a bíróság, még az akkori eset nyomán felvert iszonyat el sincs feledve, ime Óbecsén hasonló bűnös szövetkezet — egész sor asszony — került az igazságszolgáltatás kezébe. Ezek az emberi vadállatok nem átalották hitet urukat, saját csecsemőiket megmérgezni, hogy állati, — ördögsugalta terveiket keresztül vigyék, avagy féktelen, állatias vágyaikat kielégíthessék. — Pogány Vera férje Urbán Gábor, aki mint kubikos Titelen volt munkában, nagyon hírtelen halt meg december hónapban. Suttogtak is a dologról, de csakhamar feledésbe ment az egész, megnyugodtak abban is, hogy a szemrevaló fiatal menyecske hamarosan vígasztalóra talált Csabi Gábor szövetkezeti bolti pénztáros személyében. Mikor azonban a fiatal menyecske életvidor gyermekei gyors egymásutánban pusztultak el, ismét suttogni kezdtek és ez már eljutott a rendőrség fülébe is. Midőn már a harmadik kis ártatlan bucsuzott a világtól, a holttestet a rendőrség orvossal vizsgáltatta meg, aki megállapította, hogy lassuölő méreg működött. — Az óbecsei rendőrséget titokban tovább nyomozott ezen ügyben s nyomozása eredményre is vezetett. Letartóztatta a csendőrség Fülöp Mátyásné, aki a kikapós menyecskét gyilkos méreggel — szerencsikával — látta el. A nyomozás során még egy mérgezés derült ki. Mucsi Jánosné Óbecsei lakos leánya férjhez ment Péterréve Szekura Györgyhöz. Itt a fiatal menyecske a múlt év végén hirtelen elhalt.

Az anyós nem szerette menyét és méreggel tette el láb alól. A mérget Boarcó Jócóné óbecsei lakostól vette és mint a vallatás során beismerése alapján kiderült, levesben és kalácsban adta be a fiatal asszonynak, ki egyszerre sorvadni kezdett és hamarosan meg is halt. Ezeket is átadták a bíróságnak. — Óbecsén a köznép nagyon fel van zudulva a méregárusító asszonyok ellen.

Garázdálkodó mulató. Bezeredy Béla ómoravica földbirtokos többekkel szórakozott az ottani nagyvendéglőben, miközben a másik asztalnál ülő Sztankovics György átment Bezeredy asztalához és ott kötekedni kezdett. A jelen volt rendőrök Sztankovicsot kihívták az udvarba és figyelmeztették, hogy ne kötekedjék. A rendőrök ezután elmentek. Közben Bezeredy is utnak indult. Amint az udvarba ért, a reá leselkedő Sztankovics úgy meglökte, hogy Bezeredy a földre esett. Esés közben az arcát a kövezeten összevazta. A kiszaladt vendégek és a zajra visszaérkezett rendőrök Sztankovicsot elcsípték s vallatni kezdték. A tettes tagadta, hogy Bezeredyt ö lökte fel, azt állítván, hogy maga esett el.

A vámszedés korlátozása. A kereskedelemügyi miniszter az összes törvényhatóságokhoz köriratot intézett, amelyben utasítja a törvényhatóságok fejeit arra, hogy olyan helyeken, községekben, ahol a vámszedési engedély lejárt, a vámszedést nem szabad engedélyezni. A vámszabályzatot szigoruan meg kell tartani, mert ezzel sok visszaélés történik. Sok helyen, ahol a jog és engedély régen elévült, a vámkot még mindig szedik. Visszaélésre és zsarolásra vezet ez az állapot. Ennélfogva a kereskedelemügyi miniszter felszólítja a törvényhatóságokat, hogy a vámszedési állapotokra és a szabályok megtartására a legszigorubbán ügyeljenek.

Milliomos szerencsejátékos.

A múlt héten három rendkívül elegánsan öltözött uriember érkezett Katymárra, kik koresmárol-koresmára járva, keresték az alkalmat a ferblizésre. Akadt is 4—5 jobbmódu német ember, kik rövid idő alatt 800 koronával lettek könnyebbek. Az idegenek viselkedése oly gyanus volt, hogy a rendőrség igazolásra szólította fel őket, de igazolvánnyal csak egy: Manojlovits Mirkó 35 éves tuzlai (Bosznia) lakos birt, míg Ficzinger Pál nagyszentmiklósi és Arzenovits Koszta bajai lakosok igazolványt nem tudtak felmutatni. Mikor előállították őket és vallatni kezdték, a községi előjáróság előtt nagyon eltérőleg nyilatkoztak. Manojlovits Mirkó azt adta elő, hogy ő Baján kávéházat akar nyitni, azért jár ezen a környéken, Katymárra pedig mulatni jött. Ficzinger Pál azt mondta, hogy neki oly betegsége van, melyet nem akar családja előtt felfedezni, azért utazik mindaddig, míg föl nem gyógyul. Elővett különféle kenőcsöket is, hogy állítását beigazolja. Arzenovits Koszta meg a feleségével vészelt össze és azért hagyta ott lakhelyét. E valloások után a rendőrség letartóztatta őket és átadta a bácsmadarasi csendőrségnek, mely a gyanus alakokat átkísérte a bácsalmási járásbírósgához. Érdekes távirat érkezett Tuzláról a csendőrséghez Manojlovits Mirkó személyére vonatkozó távirati megkeresésre. A tuzlai járási hatóság ugyanis értesítette a csendőrséget, hogy Manojlovits Mirkónak félmillió értékű vagyona van. A járásbírósg, miután szerencsejátékkal elkövetett kihágásnál egyebet kideríteni nem lehetett, szabadon bocsátotta őket.

Tolvaj cigányasszony. Nikolics Mária cigányasszony Puiu Mária hercegszántói parasztasszonytól nagyobb mennyiségű arany nyakéket és selyemruhát lopott. A csendőrség a tolvajt elfogta és a bajai bíróság fogházába szállította.

Elgázolta a vonat. A Szabadkáról Bajára jövő egyik vasúti vonat Bácsbokod és Baja között Penna Géza volt irnokot elgázolta. Súlyos sérülésével a bajai városi közkórházba szállították.

Szerencsétlenség. Óbecsén csütörtökön reggel a Schumacher-féle gözmalomban géptolatás közben Odor Ferenc 51 éves gépész a jobb kezén súlyosan megsérült.

Villamos vasut. A kalocsai „Közgazdasági Bank“ előmunkálati engedélyt nyert egy a bajai hajóállomástól a város belterületén át a vasúti indóházig vezetendő villamos üzemű közúti vasútra.

Hangverseny. Az óbecsei polgári magyar dalkör 1906. évi február hó 24-én a nagyvendéglő dísztermében hangversenyt rendez.

A gazdákat érdeklő akció. Pompás és bizonynyal kedves ötletet valósít meg a nagypénteki ref. társaság. Ugyanis, hogy most kibocsájtotta nyerési esélyekkel sorsjátékát, a gazdákra gondolt. 3000 korona értékű gazdasági felszerelést sorsol ki. Ebben van szimmentháli tehén, jorkshirei sertés, a legnemesebb baromfi törzsek, egy ókrösszekér, egy lókocsi, egy répavágó, két kitünő eke, egy vetőgép, egy szecskavágó, egy kukoricamorzsoló, egy szelelőrosta, egy vasborona, egy konkolyozó, egy pár igásló. Mindez pedig a boldog tulajdonos kezére szállhat egy korona ellenében, olyan egy korona ellenében, melyért ha ilyen ellenértékkel nem szolgálna is az emberbaráti egyesület, még akkor is méltán várhatná az egyesület a legnagyobb, legmesszebbmenő támogatást. Hiszen a társaság az elzüllesnek induló árva-gyermeknek siet megmentésére. Jó szívek segítsék a célt. A sorsjegyeket Budapest, Ferenc-körút 36. sz. alatt kell megrendelni.

Becsapott csempész. Bukinác Mitó kulai lakos csempészett dohányt árult Topolyán. Többeknek adott el belőle, Juhász Pálhoz is betért. Juhász, hogy olcsón jusson dohányhoz, azzal félemlítette meg a csempészt, hogy ő titkos rendőr. Bukinác emiatt olcsón is mérte neki a dohányt. Később azonban megtudta, hogy Juhász Pál becsapta, mert nem titkos rendőr s a topolyai rendőrségnél feljelentette. Szerencsétlenségére, mert a rendőrség az egész dohány mennyiséget elkobozta és a csempészt a kulai pénzügyi szakasznak feljelentette.

„Antidol“ a legjobb gyógyszer fejfájás, ideges fejfájás és nátha ellen, a szert nem kell bevenni, néhány csepp a tenyéren eldörzsölve s használati utasítás szerint belelegezve, azonnal megszünteti a bajt. Sok ezer ember használja s mindenki csak jót mond róla. Kérdezze ismerőseit: hogy használta-e már az „Antidol“-t? amely nagyszerű hatásért aranyéremmel lett kitüntetve. Egy üvegecske ára 1 kor. 20 fil. és 35-ször mulaszthatja el vele fejfájását. Kapható Zomborban: Tarczay István és Temesváry József gyógyszerüzeteiben, valamint Németh Ignác városi gyógyszerüzetében, Szent-György-tér, telefon 71. 20—18

Közgazdaság.

Széna, szalma, takarmány. (Fuchs József takarmánynagykereskedő heti jelentése Budapest, V., Nádor-utca 11.) A hetivásáron szénában és szalmában nagy behozatal és mérsékelt kereslet volt. Eladatott: középminőségű jobb és elsőrendű széna 2.40—2.80, muhar 3.00, alomszalma 1.50, zsupszalma 1.75, szecska 2.10 kor. per 50 kiló fuvaronként házhoz szállítva. Préselt széna 2.80—3.00, préselt szalma 1.40—1.60 kor. per 50 kiló a józsefvárosi pályaudvaron. Gabonaneműk: zab 7.70—7.90, tengeri 6.90, rozs 6.70, árpa 7.00 kor. 50 kilónként.

NYILTTÉR. *)

Köszönetnyilvánítás.

Mindazok, — akik a bennünket ért gyász eset alkalmából a barátság, emlékezés és részvét jeleivel enyhítették bánatunkat — fogadják ezen az uton is hálás szívünk legmelegebb köszönetét.

Zombor, 1906. február hó 19-én.

Özv. Valtér Nándorné.
Dr. Cserniczky Andorné.
Dr. Cserniczky Andor.
Cserniczky Edithke.
Petróczy Antalné.

*) Az e rovatban közlöttékért nem vállal felelősséget a szerkesztőség.

HIRDETÉSEK.

10415/tkvi 1905. szám

Árverési hirdetmény.

A zombori királyi törvényszék, mint telekkönyvi hatóság közhírré teszi, hogy Csuvárdits György végrehajthatónak Galetin Simon végrehajtást szenvedő elleni 279 korona tőke követelés és járuléka iránti végrehajtási ügyében a zombori kir. törvényszék (a kir. járásbíró) területén levő, Zomborban fekvő, a zombori 2219. sz. betétben foglalt Galeta Simon és neje Babits Katalin nevén álló A I 1—2 sor, 4142 hrsz. 242 négyszögöl kertből, 4143 hr. 484 ö. i sz. ház és 79 négyszögöl beltelekből Galeta Simont megillető fele jutalékra 2461 koronában ezennel megállapított kikiáltási árban az árverést elrendelte és hogy a fennebb megjelölt ingatlanok az 1906. évi március hó 1-ső napján délután 3 órakor a telekkvi hatóság árverési helyiségében megtartandó nyilvános árverésen a megállapított kikiáltási áron alul is eladatni fognak.

Árverezni szándékozók tartoznak az ingatlanok becsárának 10 %-át készpénzben, vagy az 1881. évi LX. törvények 42. §-ában jelzett ártollyammal számított és az 1881. évi november hó 1-én 3333. szám alatt kelt m. kir. igazságügyminiszteri rendelet 8. §-ában kijelölt óvadékképes értékpapírban a kiküldött kezéhez letenni, avagy az 1881. LX. t. c. 170. §-a értelmében a bánatpénznek a bíróságnál előleges elhelyezéséről kiállított szabályszerű elismervényt átszolgáltatni.

Zombor, 1905. évi november hó 27-én.
A kir. törvényszék mint tkvi hatóság.

Radany,

kir. törvényszéki bír.

!! KIADÓ LAKÁS !!

= Az Apatini-úton levő =

TRAUB-féle HÁZ,

800 korona évi
3—2 házbérért, május
hó 1-én kivethető.

Bővebb felvilágosítást ad

LANG GYULA.

HIRDETÉSEK

FELVÉTEKNEK

LAPUNK KIADÓHIVATALÁBAN.

A REKLÁM

Allandó, észszerű és ügyes reklámozás minden gyári, kereskedelmi, ipari vállalatnak, üzletnek a lelke, rugója, az éltető eleme

Hogyan, hol és mikor hirdethető a legsikeresebben, legjobban és legolcsóbban, megtudható az

Általános Tudósító

hirdetési osztályánál

tulajdonos **LEOPOLD GYULA** szerkesztő
BUDAPEST, VII., Erzsébet-körút 54.

ahol kiváló szakértelemmel, odaadó lelkiismeretességgel, pontossággal és olcsón eszközölnek hirdetéseket és reklámokat az összes budapesti, vidéki és külföldi lapokban és naptárakban.

Költségvetések
és tervezetek ingyen!

Eladó komlódugvány.

A GRÓF ZICHY JÁNOS-féle lánghi uradalom 47 kat. holdján e tavaszon kitermelendő erőteljes, Saazból és Auschából évek óta sikerrel honosított komlódugvány eladó.

Ezer drb 16 korona.

Hazai és külföldi szakemberek által finomnak elismert fajta, termését a sörgyárosok szívesen veszik, kiállításokon kitüntetésekert nyert.

A fehérmegeyi sikról az Alföldre plántálva jól honosul s termése bővebb lesz.

Megkeresések **HALMI NÁNDOR** uradalmi intézőhöz, Csósz, u. p. Soponya (Fehérmegye) intézendők. 12—6

Hungária fürdő

(Zombor, Basa-utca 1. sz. a gimnázium főbejáratával szemben)

mindennap reggeli 6
órától kezdve esti 6
óráig a nagyközönség
rendelkezésére áll.
Urak részére

mindennap délig, — szerda
délelőtt kivételével — kedden,
szerdán és szombaton
délután is.

Hölgyek részére
hétfő és péntek délután, valamint
szerdán d. e. 8 órától délig;
diákok részére kedden délután.

Gőzfürdőjegy 1 kor.
Kádfürdőjegy 1 K 20 fil.
Diákjegy 40 fillér,
mely utóbbi csakis kedden d. u.
vehető igénybe. *—4
Telefon a fürdőben.

Ház és földeladás.

Néhai özv. Csernyus Istvánné hagyatékát képező a belváros Kistemplom-utcai 5. sz. **HÁZ** és a nemesmiliticsi határban levő mintegy 92 holdnyi **szántó-föld** — gazdasági épületekkel — eladó.

Értesítést ad **Krizmanits Imre**, Zomborban. 6—1

Meghívó.**A „Temerini Első Előleg szövetkezet“****f. évi március hó 4-én d. u. 2 órakor**

a fiúiskolában tartja

rendes évi közgyűlését,

melyre cimed tisztelettel meghívatik.

A közgyűlés tárgysorozata:

1. Az igazgatóság és felügyelőbizottság jelentése a lefolyt év üzleteredményéről.
2. A mérleg előterjesztése; az igazgatóság és felügyelőbizottság részére a felmentvény megadása; a tiszta jövedelem hováfordítása iránti határozathozatal.
3. A jövő évi költségvetés letárgyalása.
4. A szövetkezet időtartamának meghosszabbítása iránti határozathozatal. Új ciklus megnyitása.
5. A szövetkezet kebelében egy „Mezőgazdasági Takarékpénztár Részvénytársaság“ alakulása 50 koronás részvényekkel, ennek kapcsán az alakuló közgyűlés megtartása.
6. Indítványok.

Temerin, 1906. február 3-án.

Az igazgatóság.**Vagyon.****Mérleg-számla.****Teher.**

Készpénzben	261 36	Régi ciklus adóra	1962
152 drb váltóban	30070	Alapítási díj 898—387.50	510 55
120 drb kötvényben	10992	Alapítási díj	386
260 drb előlegben	24847	Heti befizetések 27538.60	
Leltár-érték	252 98	1905. évi befizetések	
		IV/27-ig 23169.40	50708
		Nyeremény 1903. év 431.43	
		Nyeremény 1904. év 197.28	
		1904. év 1/2 évi 3 1/4 %	
		kamat 541.51	
		6% kamat 1510.56	3871 36
		Ezen összegek 6% kamatja	3446 27
		Heti befizetések 1906.	
		II. 1-ig 15135.—	
		Részvényvisszafizetés 3650 80	11484 20
		Nyeremény mint egyenleg	54 96
	72423 34		72423 34

Tartozik.**Nyereség-vesztesség-számla.****Követel.**

Tisztviselők és szolgálta	560	Váltó-kamat	2115 22
Lakbér	80	Kötvény-kamat	600 20
Butorzat	71 80	Előleg-kamat	1382 71
Nyomatványok	60 10	Késedelmi kamat	198 68
Adó és bélyeg	28 62	Részvény átírás	12
Leltár	252 98		
Régi ciklus adóra	1962		
1904. és 1905. évi adókra	825 13		
„Különfélék“ címén	246 22		
Alapítási díjak 1906. év	167		
Nyeremény	54 96		
	4308 81		4308 81

Temerin, 1906. évi február hó 3-án.

Mező Ferenc s. k., Mihálovits Endre s. k., Idb. Hajtman János s. k., Léh Fülöp s. k.,
pénztáros. elnök. igazgató. könyvelő.

Kovács Ferenc s. k. Kohn József s. k. Bencz András s. k. Nagy István s. k. Nagy Kálmán s. k. Szöllősy Sándor s. k. Kohancz István s. k. Müller Ignác s. k. Kovács János s. k. Kohn Dávid s. k. Varga István s. k. Kllnecz Vince s. k. Alexander József s. k. Grün Jakab s. k. igazgatósági tagok.

A szövetkezet ügykezelését átvizsgáltuk, jelen mérleget a szövetkezeti könyvekkel mindenben megegyezőnek s helyesnek találta:

Reiner I. Gyula s. k., Janik István s. k., Bernhard Nándor s. k., Ifj. Hajtman János s. k., Reiter Vilmos s. k.
felügy. biz. tag. felügy. biz. tag. felügy. biz. tag. felügy. biz. tag. felügy. biz. tag.

Állást keres.

Egy a vendéglői szak minden ágában jártas 30 évi gyakorlattal bíró egyén mint csapos vagy üzletvezető állást keres. — Cim a kiadóhivatalban.

3-3

Eladó házak.

Néh. HUSVÉTH KÁROLY hagyatékához tartozó bajai-ut 22 és csendes-utca 4. számú házak szabad kézből eladók.

Bővebb értesítés HUSVÉTH ISTVÁN háztulajdonosnál nyerhető.

4

Keresete Dobrics Szima és társainak a tündéresi „alsó földek“ tagosításának megengedése iránt.

501/P. 1906. szám.

Végzés.

Ezen kereset folytán a Tündéres községi urbéri természetű ugnyvezett „alsó földek“-re a tagosítás megengedése tárgyában eljárás megindítottatik, e végből is a helyszínen meg-ejtendő nyomozásnak az irányban leendő foganatosítása végett, hogy forog-e fent valamely a törvényben gyökerező avagy szerződésen alapuló oly gátló ok vagy körülmény, mely a tagosítás megengedését gátolja vagy kizárja, ugy a tagosítás alá veendő külsőségek jogi természete mivelési ágak s netán még szükségesnek mutatkozó körülmények tisztázása, valamint Tündéres község előljárósága által az eredeti kataszteri birtokívek alapján a tagosítandó külsőségekről készítettő név- és birtokkimutatás összeállítására Molnár Géza kir. törvényszéki bíró kiküldeték.

Utasítottatik Tündéres község előljárósága, hogy a birtokában levő eredeti kataszteri birtokívek alapján kiküldött bíró által adandó utasítás szerint két példányban név- és birtokkimutatást készítsen, ezen kimutatás egyik példányát Tündéres község-házánál haladéktalanul közszemlére tegye ki, a másik példányát pedig a kiküldött bírónak adja át.

Felhivatnak a Tündéres község határában fekvő urbéri természetű ugnyvezett „alsó földek“ birtokosai és tulajdonosai, hogy a közszemlére kitenni rendelt név- és birtokkimutatást tekintsek be, s amennyiben annak helyessége tekintetében bármi kifogásaik vagy észrevételeik lennének, azokat legkésőbb a szavazásra alább kitűzött határidőn, illetve a szavazás megkezdése előtt kiküldött bírónak szóval jelentsék be, avagy írásban terjesszék elő, amikor is a felszólamlások általa elintéztetni fognak.

Egyben Tündéres község határában fekvő urbéri természetű „alsó földek“ birtokosai megszavaztatni rendeltetnek, hogy a tagosítás megengedését közülök kik akarják és kik ellenzik, mely ekként elrendelt szavazásnak Molnár Géza kiküldött kir. törvényszéki bíró általi foganatosítására Tündéres község-házához **határidőül 1906. évi március hó 6. napjának d. e. 9 órája kitűzetik**, amely időre is a szavazáshoz az összes érdekelt birtokosok — minden egyéb külön meghívó mellőzésével — jelen végzés által oly figyelmeztetéssel és törvényes következmények terhe mellett hivatnak meg, hogy szavazati jogot csak a név- és birtokkimutatásba felvett birtokosok gyakorolhatnak és pedig vagy személyesen vagy közjegyző avagy községi előljáróság által kiállított vagy hitelesített meghatalmazásuk alapján megbízottjaik által.

Különösen figyelmeztetnek az érdekelt birtokosok arra, hogy mindazon birtokosoknak birtokai, kik szavazati jogukal bármi okból is nem gyakorolnák, illetve a szavazásban akár személyesen, akár megbízott útján részt nem vennének, azokról a törvényes gyakorlatnak megfelelőleg az vélelmeztetik, hogy a tagosítás megengedését óhajtják, akarják, miért is annak idején birtokaik a tagosítást óhajtók birtokához fognak számíttatni.

A keresetnek jegyzőkönyvi tárgyalására pedig ezen kir. törvényszék pertárába határidőül **1906. évi március hó 16-ik napjának d. e. 9 órája** kitűzetik, mely kereset tárgyalására a törvényes következmények terhe mellett megjelenésre Tündéres község képviselőtében annak bírója, nemkülönben Bács-Bodrog megye alispáni hivatala s az ezennel ügygondnokul kirendelt dr. Boksán Milos ügyvéd törvényes következmények terhével megidézettnek.

Ujvidéken, 1906. január hó 22-én.

A kir. törvényszék mint urbéri bíróság.

3-3

Könyv- és könyomdai műintézet.

TELEFONSZÁM : 18.

B Á C S K A

MEGYEI KÖZÉRDEKŰ POLITIKAI KÖZLÖNY KIADÓHIVATALA.

Bittermann Nándor és Fia

Zombor, vármegye palota.

Gyors és pontos kiszolgálás. Méltányos árak.

Folyóiratok, szépirodalmi és szaklapok, tudományos és közgazdasági művek, iskolai értesítők, röpiratok, gyászjelentések, váltók, táblázatok, számlák, levélfejek, névjegyek, eljegyzési és esketési kártyák, sima és dombornyomatu monogrammok, falragaszok, körlevelek, táncvigalmi meghívók, táncrendek, étlapok stb. minden e szakmába vágó munkák magyar, dalmát, szerb és német nyelven készíttetnek

csinos és izléses kiállításban.

Papir- és írószerek a bevásárlási áron.

Könyvkötőmunkák

elfogadtatnak és a kiállítási áron szállítatnak.

Községi nyomtatványokból

nagy raktár.